

Červená
šest'desi
at-
pät'ka

Nina Holeštiaková, Divadelná dielňa Žilina

Alex – Volá sa Alexa, ale všetci ju volajú Alex. Študuje na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Celý svoj život prežila na Orave, kde má rodinu. Ju ale život na dedine nezaujíma, práve preto odišla. V Bratislave však nikoho nepozná a s nikým sa nebaví. Aj na internáte má izbu sama, pretože jej spolubývajúca odišla na izbu ku jej kamarátkam. Alex sa cíti sama a je rodičia jej svojim správaním veľmi nepomáhajú. Má brigádu v McDonalde, kde nepotrebuje chodiť skôr, ako je nutné, ale aj tak tam (a v škole) trávi všetok svoj čas. Robí všetko pre to, aby v prázdnej izbe internátu musela tráviť čo najmenej času.

Alexini rodičia - sú typická „dedinská“ rodina, majú statok a celý svoj život ťažko pracovali. Sú na Alexu hrdí. Práve oni ju presvedčili študovať na Ekonomickej univerzite, aj keď chcela študovať niečo iné.

Prvý obraz

Izba internátu v hlavnom meste malej krajiny. Pôsobí tmavo, na kraji je jednoduchá kovová posteľ, za posteľou je malý kancelársky stolík s notebookom a stolnou lampou. Tá lampa je jediným zdrojom svetla v miestnosti. Alex, vysoké dievča s bledou tvárou sedí na stoličke pri stolíku a díva sa na stenu. Vtom zazvoní telefón. Dievča si vzdychne a po chvíli zvonenia zdvihne telefón.

ALEX Áno?

MAMA Ahoj, zlatko. Dlho si sa neozvala. *(ticho)* S otcom sme rozmýšľali, že by si prišla v sobotu na obed. Uvarím bravčovinu.

ALEX Ja na toto nemám náladu.

MAMA Čo? Myslela som, že ťa tá sprostosť s vegetariánstvom už prešla.

ALEX Nie, neprešla.

MAMA Myslíš, že takto spasiš svet?

ALEX Ok. Ešte niečo?

MAMA Vieš, čo? Ja som ti chcela dobre. Ale nech ťa potom nemrzí, keď už ťa nepozvem.

ALEX Neboj, to mi určite chýbať nebude.

MAMA Okej. Ale nabudúce nevolaj, keď budeš mať tie svoje nálady a budeš mi tu chcieť vyrevúvať. To ti tiež chýbať nebude, čo?

ALEX Niekedy je lepšie držať hubu a starať sa o seba mami.

MAMA Mám držať hubu?

ALEX ...

MAMA MÁM?

ALEX Vieš čo? Áno. Nemám na toto nervy.

MAMA Vždycky si bola odporná, ale toto už je moc!

ALEX Ty tiež vieš byť otrasná, mama.

MAMA Tak si nájdí novú mamu! No, prosím, nech sa páči! Ale neviem, kto by ťa chcel, pozri ako sa správaš!

ALEX *(má ťažký dych)* Chod' niekam.

MAMA Ako myslíš... Už mi nikdy nevolaj!

ALEX To by som nikdy neurobila. To ty si mi volala.

MAMA *(nahnevane zloží)*

Druhý obraz

Alex položí mobil na stôl a nahnevane vzdychne. Prehráva si v hlave celú konverzáciu, v hlave je víria myšlienky. Dýcha hlasno a pomaly. Nakoniec zaspí s hlavou opretou na stole. Na druhý deň ráno sa zobudí na zvuk budíka. Otvorí oči, ani sa neprezlečie, pretože zaspala oblečená a vyrazí do práce.

MARKUS *(prekvapene)* Čo tu robíš tak skoro?

ALEX Nedalo sa mi zaspáť.

MARKUS Alebo si len neodolala pokušeniu vidieť svojho mladého šarmantného bossa o hodinu dlhšie.

ALEX Asi.

MARKUS Ale dobre. Potrebujem pomoc s prípravou tej akcie ku dňu otcov.

ALEX To je dnes?

MARKUS No dobré ráno, kvietoček.

ALEX Čo sa odo mňa očakáva?

MARKUS *(odhrnie si svoje dlhé ryšavé vlasy pred tváre a trochu si ju premeria pohľadom)* Už si blahoželala svojmu tatkov?

ALEX Nie.

MARKUS Perfektne! Tak mu zavolaj a ja si budem z toho písať nápady k tej slávnostnej reči, čo si budem musieť pripraviť.

ALEX To nie je dobrý nápad. Môj otec je... svojský.

MARKUS Nevadí, veď iba nápady si budem písať, nie tú konverzáciu.

ALEX Ale keď...

MARKUS Čo?

ALEX (odmlčí sa a vzdychne) Dobré.

(Vyberie si mobil z vrečka a vytočí kontakt s názvom Oco. Vytáča.)

MARKUS Daj to na hlasitý. Nech počujem.

(Alex stlačí tlačidlo a hneď ako to urobí, jej otec zodvihne telefón.)

OTEC Halóóó.. Som si myslel, že si stratila ten mobil, bo čo. Že si sa aj ozvala.

(Alexin otec znie ako typ človeka, ktorý robí vtipy na každej rodinnej oslave, aby reč nestála. Každé slovo čo vysloví hovorí, akoby to bol ten najlepší žart.)

ALEX Mh.

OTEC Vraj si sa s mamkou voľajako pochytila, počuuuj.

ALEX (jemne v rozpakoch) Čo?? Hovorila ti?

OTEC Ale deeee, len ma poslala spať na gauč.

ALEX Aha.. hm.

(Chvíľu panuje trápne ticho)

OTEC (zrazu zväžnie) Prečo si mi zavolala?

MARKUS (zašepká a štuchne do Alex) Už mu zablahoželaj a pôjdeme otvoriť.

ALEX (chvíľu rozmýšľa) Iba som ti chcela zablahoželať.

OTEC A ešte?

ALEX Čo?

OTEC Čuvaj. Poznám ťa už zo dvadsať rokov. Nikdy nevoláš, maximálne napíšeš esemesku.

ALEX Nepreháňaj zase.

OTEC Anciaša tvojho. Že to ty v tej Bratislave nezvládaš! No šak som vravel mamke nech ťa tam neposiela. Som presne vedel, že..

ALEX Čo?? NIE!

OTEC Teba vyhodili zo školy. No pekne.

ALEX Nič také!

OTEC Tak čo potom? BO SI TEHOTNÁ??

ALEX OTEC!

(Markus oľutoval, že ju prinútil dať hovor na hlasitý a nenápadne sa snaží odplaziť.)

OTEC No tak to som zvedavý, čo si vyparatila.

ALEX Ja som len chcela.. (*zamyslí sa*) Pozvať vás tento víkend s mamou na výlet.

OTEC (*prekvapene*) Áno? A kam to?

ALEX Nechaj sa prekvapiť.

OTEC Ako myslíš. Ahoj.

(*zloží*)

ALEX Potrebujem nájsť miesto, kde ich zoberiem.

Tretí obraz

Alex na internete našla farmu na Orave, ktorá bude mať cez víkend v nedeľu deň otvorených dverí a išla tam cez víkend vlakom. Mala sa tam stretnúť s rodičmi.

OTEC Ahooj. Ukáž sa mi, či si mi nezostarla za ten čas, čo sme sa nevideli.

ALEX Ahoj.. Kde je mama?

OTEC No. Pokúšal som sa ju voľajako presvedčiť, ale nevydalo.

ALEX To je celá ona. Že ma to neprekvapuje.

OTEC Nehovor tak. A čože tu ideme robiť?

ALEX No, je tu tombola, zvieratá, Nohavica tu má koncert a je tu aj jedlo.

OTEC Ako? Nohavica? Toho som počúval na kazetách, keď si bola malá.

ALEX Fakt? Tak tam chod'!

OTEC Nie. Za to sa určite platí. Nemám tu veľa.

ALEX To nerieš! (*vybrala si z peňaženky 50€*) Bež.

OTEC Ale šak.. no dobre. A de budeš ty?

ALEX (*snaží sa rýchlo niečo vymyslieť*) Však tuto... na tombole.

OTEC Je tam veľa ľudí a súťaže neznášaš.

ALEX Za chvíľu ti to začína. Utekaj.

OTEC (*objíme Alex a rozbehne sa*)

Alex sa rozhliadla a zostala stáť. Začala rozmýšľať, čo ide ďalej robiť. Nezostalo jej veľa peňazí. Išla pozrieť koľko stojí tombola.

ALEX 5€ za jeden lístok? Tak to si kúpim maximálne jeden. Len aby sa nepovedalo.

(*Príde ku predajnému pultu*)

ALEX Dobrý deň, chcela by som si kúpiť lístok na tombolu.

PREDAVAČKA Idete včas, už som chcela zatvárať. Koľko dáme lístkov?

ALEX Jeden.

PREDAVAČKA Jeden?

ALEX No.

PREDAVAČKA Ako poviete. Aké číslo? Akú farbu?

ALEX To je jedno.

PREDAVAČKA Tak tu máte červenú šesťdesiatpäťku.

ALEX *(podá jej peniaze)* Dobre, ďakujem.

Alex si sadla na obrubník a iba tak sedí. Pozerá sa na ľudí, čo prechádzajú okolo a len tak rozmýšľa. Začnú vyhlasovať tombolu, no ona nepočúva.

HLAS *(v pozadí)* Tretia cena..... zelená...
gratulujem.....cena.....kávovar...päťdesiatšesť modrá...

ALEX *(v mysli)* Aké číslo vlastne mám?

HLAS ...červená šesťdesiatpäťka!

ALEX Čo..

HLAS Máme tu červenú šesťdesiatpäťku?

ALEX Áno!

HLAS Super! Poďte na pódium.

Alex sa prediera pomedzi ľuďmi a rozmýšľa, čo vyhrala.

ALEX *(v mysli)* Auto? Počítač? Bicykel? Dúfam, že nie bicykel.

HLAS Tak! Prvú cenu vyhrala..

ALEX Alex..

HLAS Gratulujem! Získavaš... prasiatko z našej farmy!

ALEX Ešte raz?

HLAS Štvormesačné prasiatko tuto od nás!

ALEX Čože?? Noo..ďakujem.

HLAS Tu ho máte aj s klieťkou. Pomôžem vám ho naložiť do auta?

ALEX Ja ale nemám... ah... netreba, ďakujem.

HLAS Nebojte. Nie je ťažké. A starostlivosť zvládne takmer každý.

ALEX Ale ja nebývam...

HLAS Nebývate na farme? To nevadí. Dokáže to každý, kto býva v dome.

ALEX Aha.. no..

Štvrtý obraz

Alex nevie čo má robiť. Zoberie klieťku a odkráča z farmy. Kráča na najbližšiu autobusovú zastávku. Tá nie je ďaleko. Ako kráča neustále si v hlave premieta čo sa stalo.

ALEX Čo budem teraz robiť s prasaťom? Do vlaku s ním asi len tak nenastúpim. A na intráku byť nemôže. Mám zavolať mame? Rodičia majú dom, sliepky, potešia sa. Ale ja a mama sa vlastne...

Alex zamrzne. Spomenie si na všetko, čo sa medzi ňou a mamou udialo.

ALEX Ale tak teraz stojím na ulici s prasaťom v klieťke.

Asi minútu iba stojí, premýšľa a hryzie si spodnú peru. Nakoniec sa rozhodne.

ALEX Aaah.. (zoberie mobil a zavolá mame)

Zvoní. Alex sa pristihne ako dúfa, že to nezdvihne.

MAMA No, čo chceš.

Neznelo to ako otázka. Skôr ako pripomenutie, že sa nemajú o čom baviť.

ALEX (vedela, že bude mama takto reagovať, ale aj tak ju to vyviedlo z rovnováhy) Ja len.. eh..

MAMA Myslela som, že ty mi predsa už nikdy nezavoláš. Či?

ALEX Ja som len naozaj chcela... Si doma?

MAMA A keby hej, tak čo?

ALEX Vyhrala som prasa.

MAMA No a? Uvar a zjedz.

ALEX Som vegetarián.

MAMA To je tvoj problém. Takáto sprostosť, že ťa to vôbec napadlo!!

ALEX Planéta pomaly umiera! Získavanie potravín z chovu zvierat je absolútna blbosť, spotrebúva to neuveriteľné množstvo nenahraditeľných zdrojov, hlavne vodu! Ľudia si myslia, že sú nadradený druh a že môžu zničiť celú planétu s miliardami živočíchov. Ako môžeme byť tak...

MAMA Ako vidím stále ťa to neprešlo.

ALEX Mama!

MAMA Zavolala si aj kvôli niečomu inému, alebo iba aby si vyrývala?

ALEX To prasa... ono je živé.

MAMA Dúfam, že nečakáš, že ti ho budem chovať.

ALEX Nie.

MAMA Tak ho vypusti a neotravuj ma.

ALEX Nie! Ono neprežije!

MAMA Jasné, ty si najmúdrejšia zasa.

ALEX Zato ty si hrozne múdra.

MAMA A čo si ho chceš zobrať na internát, ty sopl'anda?

ALEX Vieš, čo? Prečo nie.

MAMA Ty si šibnutá úplne.

ALEX Mám byť po kom.

MAMA Tyyy...!

ALEX *(rýchlo zloží)*

ALEX AHHH! *(zloží si hlavu do dlaní a rozmýšľa, čo ďalej)*

Sadne si na lavičku zastávky. Sedí tam asi 20 minút a díva sa na kletku s malým prasaťom. Alex vidí, ako prichádza autobus. Vytiahne z ruksaku deku, ktorú si zobrala, ak by si chcela na farme niekde sadnúť a prikryje kletku. Nastúpi do autobusu aj s kletkou. Takto vyzerá ako keby si len dekou zakryla kufor. Kontroluje, či sa na ňu niekto pozerá.

ALEX *(v myslí)* Prešlo mi to? Nikto si ma nevšíma. Zajtra mám školu. Už je veľa hodín, musím sa hlavne dostať do Bratislavy. Ale ako dostanem prasa do vlaku? Musím už ísť. V Bratislave to prasa darujem do zoo alebo tak. Budú ho vôbec chcieť?

HLAS *(v pozadí)* Železničná stanica. Konečná. Prosím vystupovať.

ALEX *(hlas ju vytrhne zo zamyslenia)* Ohh.. Vyzerá to, že to risknem..

(Kráča ku zastávke. Hryzie si peru a rozmýšľa. Nepáči sa jej to. Pozrie sa na tabuľu, aby zistila kedy jej ide vlak.)

ALEX Do Bratislavy ide zaa.. minútu?! Kedy ide ďalší? Za 2 a pol hodiny? *(pozrie sa na kletku stále prikrytú dekou)* Ideme bežať. Potom v Bratislave ťa niekde dám.

Rýchlo kúpi lístok a rozbehne sa aj s kletkou na prvé nástupište. Pridržiava deku, aby z kletky nespadla. Vidí, ako sa zatvárajú dvere vlaku, zrýchli, ale stihne nastúpiť.

ALEX (v myslí) Som vo vlaku s prasaťom.

Opatrne nadvihne jeden roh deky. Prasa je úplne kludné. Pozerá sa na Alex. Až teraz si stihla poriadne všimnúť, ako vlastne vyzerá. Je maličké, určite ešte mláďatko. Rúžové, ale na hlave a chrbte má čierne fličky. Má malé čierne oči, dlhé trojuholníkové uši a tenučký chvostík. Napokon je celkom zlaté.

ALEX (pohladká prasiatko) Awww... ty si zlatááá!

Prasiatko spokojne zakrochká. Všetky oči idú na Alex. Tá sa však necíti previnilo, alebo nahnevane. Príde jej to celkom vtipné. Konečne aspoň nie je sama.

ALEX (zasmeje sa a zakryje klieťku) (šeptom) Myslím, že si prvé prasa, čo sa viezlo slovenskými železnicami.

Alex si uvedomí, že toto je aspoň na niečo dobré. Konečne sa niečo zaujímavé deje a nie je sama. Aspoň sa necíti sama.

Piaty obraz

Vlak nebol plný a vedľa Alex si nikto nesadol. Sedela pri okne a vedľa seba niesla svoj „kufor“. Potom vystúpili na hlavnej stanici a sadli na autobus. Alex mala pocit, ako keby toto cestovanie s prasaťom robila už miliónkrát. Potom ale prišla pred internát.

ALEX Čo teraz s tebou? Je niečo po polnoci... Nemôžem mať prasa na intráku. Ale nemôžem ťa tu len tak nechať. Počúvaj, hneď ráno ťa doveziem do zoo a ak ťa tam nebudú chcieť, tak nájdem v Bratislave nejakú farmu. Naozaj idem spať v jednej izbe s prasaťom... nevádi.

Vojde do budovy. Všade tma, len na recepcii sa ešte svieti. Pokúsi sa nepozorovane prekĺznuť. Nepodari sa jej to.

RECEPČNÁ Čo tak neskoro?

ALEX Stratila som pojem o čase. (pokračuje v chôdzi)

RECEPČNÁ Kamže ideš?

ALEX (nachvíľu zastaví, ale kráča ďalej) Na izbu..

RECEPČNÁ Stoj!

ALEX (zastaví, je v strese) Čo?

RECEPČNÁ Zaviaz si šnúrky.

ALEX (odľahne jej) Ahaa, jasné.

Vojde na izbu. Položí klieťku a dá z nej dole deku.

ALEX Si v pohode? To musí byť hrozné byť v tej malej klieťke tak dlho..

Alex chvíľu rozmýšľa.

ALEX Horšie to už nebude. Tu ti dám do rohu noviny... ty budeš iba na nich. Nikde inde nepôjdeš dobre? Práve sa rozprávam s prasaťom... Pustím ťa, ale budeš iba tu. Dobre?

Alex otvorí klieťku. Prasiatko však nevychádza.

ALEX Noo...

Stojí tam ešte asi 5 minút. Aj tak však nechce vyjsť. Nakoniec to Alex vzdá a ide spať.

Šiesty obraz

Alex sa ráno prebudí. V polospánku cíti, že niekto je pri nej. Chvíľu je jej to príjemné, no potom sa strhne.

ALEX To čo??

PRASIATKO (zľakne sa)

ALEX Ty nie si v klieťke??

Prasa utieklo do rohu.

ALEX Jemine, však sa neboj. Pod' sem.

Zoberie si prasiatko na ruky.

ALEX Oh, ty si ľahučká. No ahoood... si strašne zlatá. Pod', zavoláme do zoo, či by si ťa zobrali. Budem ťa chodiť navštevovať.

Zoberie si mobil, vyhľadá na ich stránke číslo a zavolá tam.

ALEX Dobrý deň, nechceli by ste malé prasiatko do zoo?

HLAS Prosím?

ALEX Mám malé prasiatko... nechcete ho do zoo?

HLAS Aj kebyže ho chceme, tak ho nemôžeme prijať.

ALEX Prečo??

HLAS Nemôžeme zvieratá prijať len tak. Potrebujeme vedieť všetko. Krajina pôvodu, veterinárske záznamy, najlepšie aj rodokmeň. A potrebujeme kompletnú veterinársku prehliadku. Máte to?

ALEX Nie. Koľko stojí ta kompletná prehliadka?

HLAS Nie je to úplne najlacnejšie. Ide o všetky testy. Potrebujeme vedieť, či nemá nejakú chorobu. Hlavne nákazlivú. Stojí to od tých 500€.

ALEX Fuuh... tak asi ďakujem...

Siedmy obraz

Alex volala do ďalších troch fariem. Nikde nechceli prasa, čo sa zobralo len tak, z ničoho nič. Za chvíľu jej začínala smena v McDonalde a potom mala v škole prednášku. Aj tak sa však pristihla, ako sa teší, že to prasiatko je stále s ňou. Cítila sa omnoho lepšie, odkedy tu bolo. Mohla sa o niekoho starať, byť s niekým. Aj keď je to iba zviera.

ALEX Prasiatko? Rozhodla som sa. Nechávam si ťa. Trochu som študovala na internete. Ty si Guinejské prasa. Niektorí ľudia ho normálne chovajú v paneláku a chodia venčiť! Nebudeš moc veľké. Takže... tu môžeme byť spolu!

Pozrie sa na prasiatko. Predstava, že tu bude každý deň sa jej veľmi páči. Je šťastná. Vtom jej niekto zavolá.

ALEX Áno?

OTEC Že vraj si vyhrala prasacko!

ALEX Áno.

OTEC A ty vieš, ako ho uvariť?

ALEX Otec! Mňa toto tak strašne unavuje! Vy dvaja s mamou ste sa proti mne úplne spikli. Je mi z vás zle, to už fakt ma neviete nechať na pokoji??

OTEC To ako sa rozprávaš s otcom? To ťa huba nebolí?

ALEX Mám to prasa na intráku. Bude so mnou bývať.

OTEC Ty si šibnutá totálne!

ALEX Radšej budem bývať s prasaťom, ako s vami.

OTEC Tak a dosť ty drzaňa drzá. Ak to prasa neuvaríš a nezješ- je mi jedno ako to urobíš, tak zabudni na nejaké peniaze. Som zvedavý, ako ťa tá brigádka uživí.

ALEX Oco ty...

OTEC Nie! Nedohovoril som. Počúvaj...

ALEX (zloží)

Alex sa zrúti. Nechce byť zase sama.

Ôsmy obraz

Alex ide do práce. Už ju tam čaká Markus.

MARKUS Kde si akože bola??

ALEX Však takto mám chodiť.

MARKUS Však ale vždycky chodíš o hodinu skorej! Prečo dnes tak neskoro? Potreboval som ťa tu a ty si tu nebola! Reálne si mi nemohla ani zavolať, že takto prídeš?

ALEX Prosím?

MARKUS Dobre si počula! Úplne si mi zničila deň.

ALEX Tak ja tu každý deň chodím skôr jak taký debil a keď raz prídem načas, tak som zlá? Vieš čo. Je mi to jedno. Končím.

MARKUS Alex ja tu pomoc stále potrebujem! Pod' sem.

Deviaty obraz

Alex odíde naspäť na internát. Celé hodiny iba leží v posteli. Potom jej však niekto zavolá.

ALEX Čo je?

MAMA Takže mladá dáma, ideme sa porozprávať.

ALEX *(trochu sa zľakne)* Mama..

MAMA Ty chováš prasa na internáte? Však ťa odtiaľ vyhodia! My s otcom ti všetko platíme – ubytovanie, stravu, školu a ty sa len tak chceš nechať vyhodiť z intráku?

ALEX Mama teraz nie.

MAMA Ticho! Zložila si telefón otcovi, keď sa s tebou rozprával a také veci si nám obom povedala, že... Ty si tak nenormálne drzá, že to už... Však, ale ja sa nebudem rozčuľovať... nie. Teraz vyrážame s otcom do tej Bratislavy a pekne ti ukážeme, nič sa neboj. Narobíme s tým tvojim prasaťom poriadky. Mne je to jedno. Ty vieš, že ja keď to poviem, tak to urobím, že?

ALEX ...

MAMA ŽE?

ALEX Mph..

MAMA To je dobre. *(zloží)*

Alex leží na posteli a pomaly jej tečú slzy. Pozrie na hodiny. Teraz by mala byť na prednáške. Pozrie sa na mobil, či jej zapísali chýbanie. Zapísali. Okrem toho jej napísali, že to s ňou ide dole vodou. Nesnaží si opraviť známky. Vraj sa už vôbec nesnaží.

ALEX *(má toho plné zuby)*

Desiaty obraz

Prišli Alenxini rodičia. Otvárajú dvere.

MAMA Alexa?

ALEX Prišli ste akurát na večeru!

OTEC *(prekvapene)* Čo?

ALEX *(Alex im otvára a pozýva ich k stolu, sadne si a odkrojí si z mäsa pred sebou. Vedľa stola je položená prázdna klieťka)* Hmmmm toto je výborné! Dáte si?

Po izbe sa tiahne vôňa bravčoviny.